

Lucas Wuthrich, *Windrädchenlanze und Steckenpferd, Kinderturnier und Kampfspielzeug um 1500*, „Zeitschrift für Schweizerische Archäologie und Kunstgeschichte”, Bd 38, 1981, H. 4, s. 279—289, ryc. 23.

Uwagę autora zwróciły licznie występujące w górnoniemieckim (głównie szwabskim) malarstwie, grafice i rzeźbie przełomu XV/XVI wieku przedstawienia dzieci uczestniczących w rycerskich turniejach, uzbrojonych w charakterystyczne kopie zakończone amortyzującym uderzenie wiatrakiem (tytułowe *Windrädchenlanze*), a także dzieci bawiących się struganymi z drewna konikami. Zjawisko to autor wiąże z popularnymi szczególnie w drugiej połowie XV stulecia w najwyższych warstwach społecznych zabawami wojennymi-turniejowymi. Od trzeciego dziesięciolecia XVI w. wspomniane motywy prawie całkowicie zanikają, zdaniem autora z powodu przeminięcia mody na tego typu zabawy. W drugiej połowie XVI w. funkcjonują jeszcze w malarstwie hiszpańskim, ale już tylko jako symbol społecznej pozycji portretowanego dziecka. Dokumentację artykułu stanowi spis ponad 50 znanych autorowi przedstawień oraz liczne ryciny.

Przy nikłej wiedzy o dziecięcych zabawach i towarzyszących im przedmiotach w Polsce późnego średniowiecza, omawiany artykuł skłania do podobnych badań naszej ikonografii z przełomu średniowiecza i renesansu.

A. Klonder